

СЕМИНАР „ЕЗИКЪТ НА ГЕОПОЛИТИКАТА В ЕПОХАТА НА ПОСТИСТИНАТА“

Даниела Кох-Кожухарова

Университет за национално и световно стопанство

Вторият семинар на катедра „Чужди езици и приложна лингвистика“ с международно участие „Езикът на геополитиката в епохата на постистината“ се проведе от 6 до 8 октомври в учебно-оздравителната база на УНСС в гр. Равда. Работата на семинара бе организирана в три тематични панела, в които бяха представени над 10 доклада на утвърдени изследователи, доктори и докторанти – преподаватели по английски, испански, немски и руски език в УНСС.

Семинарът бе открит от ръководителя на катедра „Чужди езици и приложна лингвистика“ на УНСС проф. д-р Даниела Кох-Кожухарова – испанист полиглот с изследователски интереси в областта на транснационализма, политическия дискурс и сравнителната литература. Проф. Кох акцентира върху актуалността на тематиката – публичния дебат относно политиката и дискурса на постистината. В ерата на небивалия разцвет на публичните комуникации и дигиталните технологии тази съвременна форма на пропаганда се характеризира с размиване на границите между факт и фикция, между реалност и фалшиви новини, с което се цели ирационално въздействие върху общественото мнение. Професор Кох обърна внимание и на академичното израстване на филологическата колегия в УНСС, като изрази задоволството си, че 15-те участници във форума от общо 29-те щатни преподаватели в катедра „Чужди езици и приложна лингвистика“ превръщат научното събитие в своеобразно изнесено катедрено заседание.

Старши преподавател Калина Братанова – доктор по политология и научен секретар на Катедрата, в съавторство със ст. преп. Марияна Мирчева – ръководител сектор „Английски език“, представи резултатите от изследването на езика и речевите модели на Доналд Тръмп, като направи анализ на езиковите механизми и дискурс маркерите, които характеризират идиолекта на 45-ия президент на САЩ. В теоретичен план, предмет на изследването на двете англицистки, озаглавено „Езикът на геополитиката: изявленията на Доналд Тръмп за ЕС“, бе връзката между политическото говорене на този лидер от световен мащаб и управленския му стил. В методологически план, анализът на езика и речевите модели разкриват механизмите на конструиране самоличността на ли-

дера и образа на обекта на неговите публични изявления. Изследването на Братанова – Мирчева попада в областта на социолингвистиката и лингвистичната антропология и прави опит за етнографско осмисляне на връзката език – политика. Емпиричният материал, който бе конкретен обект на анализ, бе съставен от публичните изявления на Доналд Тръмп относно НАТО и ЕС и съответните импликации в съвременната международна политика.

Откроиха се и презентациите на представители на сектор „Руски език“ към катедра ЧЕПЛ. Доц. д-р Антония Пенчева – ръководител на кабинета „Руский мир“ в УНСС, представи метафоричното говорене за корупцията в българския медиен дискурс и доказва хипотезата, че разказите за борба с корупцията заменят самата борба с нея. Като злободневен социален проблем на съвремението, корупцията продължава да бъде в центъра на вниманието на обществата, националните държави, международните организации и да ангажира усилията им за решаване на проблемите, свързани с нея. В редица анализи се подчертава, че глобализацията на това явление все повече се възприема като една от сериозните заплахи на съвременния свят, изтъкна Пенчева, която разглежда в презентацията си концептуалните метафори в медийния и политическия дискурс. Публицистичните текстове транслират антикорупционните мерки, предлагани от политическите партии или предприемани от държавните органи, като същевременно осветяват възприемането на феномена корупция от обществото.

Доц. Пенчева разглежда метафорични модели в четири раздела – антропоморфни метафори, социоморфни метафори, природоморфни метафори и артефактни метафори – демонстрират универсалните и специфичните особености на осмислянето на феномена корупция в българското национално съзнание. Пенчева сподели становището, че открояването на тези модели е важно, защото те влияят на общественото мнение и формират определено отношение към важните събития и личности в съвременната българска действителност. Чрез конкретни примери бяха посочени модели за въздействие върху емоциите и възгледите на обществото в епохата на постистината, базирани на „говоренето“ за борба с корупцията.

Преп. Светослав Арсениев – докторант в ЮЗУ „Неофит Рилски“, презентира на тема „Постправда – заглавия и съдържание на материали от руски интернет ресурс“, като представи анализ на материали от опозиционни и проправителствени руски интернет ресурси, отразяващи различни гледни точки върху събитията в Крим, Източна Украйна, темата за президентските избори в САЩ и др.

Старши преподавател Георги Димитров – докторант в катедра „Англистиката и американистика“ на Софийския университет, очерта някои фоновистични тенденции при представянето на Брекзит в рубриката *Bagehot* на списание *The Economist*. Младият преподавател аргументира значението на звуковата символика като важна и неразделна част от езиковия и стилистичен анализ на всеки текст. Наличието на алитерация, асонанс и ритъм в

анализираните коментари на престижната британска медия разкрива според Димитров сложните механизми на представяне на геополитическото явление Брекзит и неговото нееднозначно тълкуване. Докладът на Димитров бе озаглавен „Фоностилистични тенденции при представянето на Брекзит в рубриката „Беджът“ на списание „Иконъмист“.

С ясно очертан интердисциплинарен характер беше презентацията на ст.преп. д-р Татяна Петкова Иванова – „Възпитание на изразяването – сбъднатото пророчество на Оруел“. Иванова очерта паралел между новговора, чиито принципи са изложени в антиутопичния роман на Джордж Оруел „1984“, и съвременната политическа коректност, родена от левия либерализъм, от гледна точка на употребата ѝ като система, ограничаваща свободата на словото и насърчаваща цензурата, манипулацията, индоктринирането и потисничеството на „мислопрестъпниците“ с цел осъществяване на определени политически цели. Испанистката установи многобройни прилики между литературното и социополитическото явление и приведе разнообразни примери за заглушаване на идеи, замаскиране или подмяна на действителността, преследване и репресии на неправоверни. Иванова акцентира и върху ролята на „полиция на мисълта“ в процеса на т.нар. SJW (social justice warriors – борци за социална справедливост), идентифицирайки противоречията, в които изпадат, разпознавайки истинските им намерения и отрицателните последици от действията им.

В презентацията си „България мимоходом: старата и новата България в пътеписите на Патрик Лий Фърмор и Ник Хънт“, друга анцлицистка – ст. преп. Мая Бойчева, разкри изследователския си потенциал, сравнявайки текстовете на два британски пътеписа (*The Broken Road: From the Iron Gates to Mount Athos* с автор Patrick Leigh Fermor и *Walking the Woods and the Water* от Nick Hunt) за пътешествия из България, реализирани с почти 80 години времево отстояние едно от друго, но описани и публикувани в непосредствена времева близост. И двата пътеписа предлагат интересен поглед към контролираното представяне на образа на България и българското и заявяват себе си като политически текст, като възпроизвеждат епистемологическата дистанция между пътеписеца и видяната българска реалност, очертават ясни граници чрез бинарни опозиции свой – чужд, изток – запад, център – периферия, богатство – бедност, изключват българското като чуждо, източно, периферно и с това препотвърждават константите на британския хегемонен дискурс на балканизма. Ключовите мотиви на този дискурс – „раздор“, „изостаналост“, „варварство“ и „непонятност“, са експлоатирани в описателен и наративен режим. Патрик Лий Фърмор добавя и мотива за българския иредентизъм, а Ник Хънт – мотивите за сблъсък на историческите наследства и за изгубената невинност в епохата на глобализацията. От своите различни гледни точки и двамата автори проблематизират българското, конструират България като цивилизационен „друг“ за пътешествиящия британец.

Германистката ст.преп. д-р Силвия Василева представи критериите за подбор на икономически текстове на немски език за студентите от УНСС. В презентацията си тя представи прилагането на текстолингвистичен модел, като обособи икономическите текстове в четири групи: дескриптивни, експликативни, аргументативни и от смесен тип. Василева идентифицира и най-важните аспекти на текстолингвистичния анализ, а именно ситуирането на текста, вида разгръщане на темата, функцията на текста, как са изразени денотатите (носителите на референтна връзка), каква е степента на специализираност и кои са източниците. Специализираността бе проследена от д-р Василева чрез терминологизирана специализирана лексика, нетерминологизирана специализирана лексика, съкращения и оказионализми. Макротематично бяха обособени теми като „Световно и национално стопанство“, „Икономика на ЕС“, „Пазар и продажби“, „Продукт и продуктова политика“, „Конюнктура“, „Бранш“.

Практико-приложната стойност на разглежданата проблематика беше обект на анализ в съвместната презентация на преподавателките по английски език ст. преп. Офелия Памукчиева и преп. Лиляна Тодорова. Разгледани бяха възможностите, предлагани от интернет платформата Hot Potatoes, като мотивационен лост в образователния процес със студенти. Наличен на няколко езика, софтуерът предлага пет приложения, които позволяват създаването на интерактивни упражнения, а чрез него автентични материали могат да се трансформират в езикови упражнения по граматика и лексика, както и в упражнения по усъвършенстване на основни езикови умения, като слушане и четене.

Гост-лекторът д-р Алфредо Мартинес – началник протокол на Н.В. Фелипе VI, извини физическото си отсъствие с пренаситения график на Н.В., поздрави дистанционно преподавателите от УНСС – университет, който многократно е посещавал по време на мандата си като заместник-посланик на Кралство Испания в България, и изрази увереност, че ще ни посети лично при първа възможност.

Семинарът премина в топла колегиална обстановка и в дискуссионен формат, неформалното общуване на няколко езика, последвало панелите, активира професионални и приятелски контакти, а докладите предстои да бъдат публикувани в издания на УНСС.

SEMINAR ON THE TOPIC OF “THE LANGUAGE OF GEOPOLITICS IN THE POST-TRUTH ERA”

✉ **Prof. Dr. Daniela Koch-Kozhuharova**
University of National and World Economy
1700 Sofia, Bulgaria
E-mail: danielakoch@abv.bg